

La Fundació Puigvert realitza la primera cadena de trasplantament renal de donant viu a Espanya

- Tant els donants com els receptors han rebut l'alta hospitalària i evolucionen favorablement. Van ser intervinguts a la Fundació Puigvert i al Hospital Virgen de las Nieves de Granada, el mateix dia i a la mateixa hora
- Sis persones han format part del trasplantament en cadena: un donant "bon samarità", dues parelles (dos donants i dos receptors) i un receptor seleccionat de la llista d'espera de donant cadàver, sota rigorós criteri clínic

Barcelona, 28 d'abril de 2011.- La Fundació Puigvert ha realitzat amb èxit la primera cadena de trasplantament renal de donant viu que s'ha dut a terme a Espanya. **La cadena ha estat integrada per sis persones, que ja han rebut l'alta i evolucionen favorablement.** Es tracta d'un donant altruista (també anomenat "bon samarità", que dona un ronyó a un desconegut), dues parelles (formades per donant i receptor) incloses en el registre de trasplantament renal creuat i un pacient amb insuficiència renal, que prové de la llista d'espera de ronyó de donant cadàver. La cadena també ha comptat amb la participació de l'Hospital Virgen de las Nieves de Granada.

La cadena es va iniciar amb la donació renal del "bon samarità" al receptor d'una parella. Al mateix temps, el donant d'aquesta parella va donar el seu ronyó al receptor d'una segona. El donant de l'última parella, per la seva part, va donar el seu ronyó a un receptor de la llista d'espera de cadàver, al que tampoc coneix, i que ha estat seleccionat per rigorós criteri clínic. Els sis van ser intervinguts a principis d'aquest mes a la Fundació Puigvert i al Hospital Virgen de las Nieves de Granada. Les operacions es van realitzar el mateix dia i a la mateixa hora, de manera totalment coordinada.

Segons explica el **doctor Lluís Guirado**, nefròleg de la Fundació Puigvert que dirigeix el Programa Clínic de Trasplantament Renal de la Fundació, **"aquesta intervenció destaca no només per ser la primera vegada que es realitza una donació en cadena a Espanya, sinó que, per primer cop hem pogut comptar amb un donant altruista. A més, aquesta ha estat la primera vegada que un receptor que es trobava a la llista d'espera de donant cadàver ha pogut participar en una cadena de trasplantament renal"**.

Com les intervencions es van realitzar a dos centres que, a més, són de dues comunitats autònomes diferents, **els ronyons van ser transportats per avió després de realitzar les extraccions.** Segons explica el Dr. Alberto Breda, Cap de l'equip quirúrgic de trasplantament renal, "això suposa una gran novetat, ja que en els trasplantaments creuats

de donant viu que s'havien fet fins ara, donant i receptor havien estat intervinguts al mateix centre. Està demostrat que els pacients prefereixen operar amb l'equip mèdic que els ha estat tractant des del principi i que els beneficia poder estar amb les seves famílies i persones estimades durant la intervenció i els dies de postoperatori. D'altra banda, el temps d'isquèmia freda, és a dir, el temps que passa entre que el ronyó s'extreu del donant i es col·loca en el receptor, pot ser de fins a 10 hores en el cas de trasplantament renal entre vius de manera que el fet que viatgin els ronyons no disminueix la qualitat de l'empelt.

Donant altruista

Malgrat que qualsevol donació és per definició voluntària, altruista i desinteressada, els experts han decidit anomenar "donant altruista" (o "bon samarità") a aquella persona que dona un òrgan a una altra desconeguda que necessita un trasplantament. Es tracta d'una modalitat de donació d'òrgans molt estesa a països com Holanda o els Estats Units, però que a Espanya no s'havia desenvolupat fins ara.

Dins del programa per fomentar el trasplantament renal de donant viu, la Comissió de Trasplantaments del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut va aprovar el 2010 incorporar la figura del "donant altruista" o "bon samarità" a la donació renal de viu a Espanya.

La resposta dels ciutadans espanyols no es va fer esperar. **Des que l'ONT va anunciar la seva intenció de desenvolupar aquesta nova forma de donació, un total de 35 persones han mostrat la seva disposició a convertir-se en "donants altruistes"**. La majoria són d'Andalusia, Catalunya i Madrid, encara que també s'han registrat voluntaris d'Aragó, Canàries, Castella i Lleó, Castella La Mancha, Navarra, Comunitat Valenciana i País Basc. De tots ells, un va finalitzar l'avaluació favorablement, la qual cosa ha permès realitzar aquest primer trasplantament en cadena.

La posada en marxa del trasplantament en cadena també ha estat possible gràcies a l'increment progressiu del nombre de procediments i d'hospitals que realitzen trasplantament renal de donant viu. Aquest tipus de donació va assolir l'any 2010 la xifra més alta de la història, amb 240 trasplantaments renals de donant viu (que suposen un 11% de l'activitat total de trasplantament renal).

Protocol del trasplantament en cadena

L'estudi dels possibles candidats a bon samarità ha necessitat temps. Per això, l'ONT, en col·laboració amb el comitè d'experts del trasplantament renal creuat i amb la Organització Catalana de Trasplantaments en el cas de Catalunya, ha desenvolupat un protocol de "donació altruista" que inclou una avaluació completa del possible donant, tant des del punt de vista psicosocial, psiquiàtric i físic, amb especial atenció a les seves motivacions. Tots aquests són requisits semblants als del procediment ja dissenyat pel trasplantament renal creuat.

El protocol es complementa amb una avaluació rigorosa per part del comitè d'ètica de l'hospital on s'ha de realitzar el trasplantament; la documentació a presentar davant del jutge, que s'ha consensuat amb el poder judicial, i els passos a seguir des de la sol·licitud del "bon samarità" fins que es finalitza el trasplantament.

Requisits

El trasplantament renal de donant viu està regulat a Espanya per la **Llei de trasplantaments 30/1979, aplicada mitjançant el Reial Decret 2070/1999**. La legislació

espanyola permet la donació en vida d'un òrgan, sempre que aquesta donació sigui compatible amb la vida i la funció de l'òrgan o una part quedi compensada per l'organisme. Són condicions que es donen en la donació renal de viu. Malgrat que no fa referència a la figura del "bon samarità", la nostra llei permet la donació entre persones no relacionades.

De la mateixa manera que en la donació entre familiars, és imprescindible que el "donant altruista" doni el seu consentiment de manera expressa, lliure i desinteressada. També ha de ser major d'edat, estar en plenes facultats i en perfecte estat de salut física i psíquica. Per això ha de ser avaluat per diferents professionals sanitaris. El comitè d'ètica del centre trasplantador ha d'emetre, a més, un informe favorable a la donació.

Posteriorment, el donant declararà davant d'un jutge del registre civil la seva voluntat de donar un ronyó sense que hi hagi cap condicionant, en presència del metge que efectuarà l'extracció, el coordinador hospitalari de trasplantaments i el metge que ha certificat el seu estat de salut. Com a pacient, els únics requisits que s'exigeixen és patir una malaltia renal que requereixi un trasplantament i tenir una parella o un familiar donant no compatible.

Programa de trasplantament renal creuat

Segons dades de l'ONT, fins ara s'han inscrit al programa de donació renal creuada un total de 62 parelles i s'han realitzat 12 avaluacions en moments diferents. D'aquestes, després d'haver-se dut a terme aquest primer trasplantament en cadena, en queden 39 de registrades. La posada en marxa d'aquest programa ha permès efectuar ja quatre trasplantaments de donant viu creuats: els dos primers es van realitzar el mes de juliol de 2009 i els altres dos el febrer de 2011.

Sobre la Fundació Puigvert

Constituïda el 1961, la **Fundació Puigvert** és una entitat sense ànim de lucre que proporciona assistència integral efectiva i humana en Urologia, Nefrologia i Andrologia, promocionant el desenvolupament i coneixement científic d'aquestes especialitats, amb activitats de docència, formació, recerca, divulgació i educació per la salut.

Més informació

FUNDACIÓ PUIGVERT:

Andrea Gil-Bermejo / Susanna Armengol

93 285 19 19 - 610 20 54 85 / 659 62 75 20

andrea@mapadvisers.com